

***Uddannelsesplan
for
studerende
på
Sortevejs fritidshjem***

Velkommen

Sortevejs fritidshjem vil gerne byde dig, som kommende studerende, velkommen på vores institution. Vi er glade for, at du er interesseret i os som uddannelsessted og vi føler os derfor også forpligtet til, at du får så stor en indsigt i os som uddannelsesinstitution som muligt.

Det er institutionens holdning, at det at have studerende er med til at fremme husets strukturelle og pædagogiske udvikling. De studerende er sammen med institutionen nød til at reflektere over nyere pædagogisk tænkning, forholde sig kritisk til deres pædagogiske virke og justere arbejdet i det omfang, som det er nødvendigt. Derfor ser vi de studerende også som et fællesanliggende, hvor alle medarbejdere er villige og parate til at hjælpe og støtte den studerende. Således er det ikke kun praktikvejlederen der aktivt deltager i den studerendes udviklings- og læringsproces, men det er et fælles ansvar alle ansatte er med til at løse.

Fysiske rammer

Sortevejs fritidshjem er en integreret institution for børn og unge indenfor normalområdet, bestående af en fritidshjems- og klubafdeling. Vi er et af i alt 11 fritidshjem tilhørende det danske mindretal syd for grænsen, som bliver drevet af SdU (Sydslesvig danske ungdomsforeninger). Vi er beliggende i det nordlige Flensborg og er normeret til 75 børn i fritidshjemsafdelingen og 130 børn og unge i klubafdelingen.

Husets opbygning og struktur betyder en stor aldersspredning, således er vores brugere i alderen mellem 6 – 20 år, dvs. fra den skolepligtige alder til unge

voksne. Dette indebærer en lang åbningstid fra kl. 11.30 til 21.00 fra mandag til fredag.

Huset blev bygget i 1998, er på 700m² og råder over et træ- og metalværksted, et kreativværksted, et musikværksted, en legestue, en sal, et stort fællesareal, et lektielæsningsrum, en computerstue, et klubværelse med tv og bar, et snusselrum og et omklædningsrum, samt køkken, personalestue og kontor.

Udendørsarealet er på 10.000 kvadratmeter og omfatter en legeplads, en fodboldbane, en tennisbane, et basketballfelt, en motorcrossbane, en streetsoccerbane og beachvolleyfelt.

Derudover råder institutionen over en egen 9 personers bus, som vi benytter os kraftig af bl.a. til at køre til svømning med og til ture ud af huset.

Adresse:

Sortevejs fritidshjem

Cornelius-Hansen vej 3

24939 Flensborg

Tyskland/Sydslesvig

Telefon 0049 461 42994

Email sortevejfrituk@foni.net

Hjemmeside : www.sortevej.de

Lovgrundlag, målsætning og virksomhedsplan

Da vi er en dansk institution beliggende i Tyskland, er vi underlagt hjemmelandets lovgivning. Det er i vores tilfælde som daginstitution, ”Kinder und Jugendhilfegesetz” og ”Kindertagesstättengesetz.“ I vejledningstimerne vil en nærmere gennemgang af det tyske lovgrundlag finde sted, samtidig med at det vil blive relateret til de respektive danske love. Udover at

være underlagt den tyske lovgivning, er det vores opgave, at realisere organisationens, altså SdU's målsætning, der har sit udgangspunkt i formidlingen af dansk kultur.

Derudover har institutionen udarbejdet en virksomhedsplan som danner rammen for vores arbejde og er et uundværligt redskab i realiseringen af vores pædagogiske tiltag. Således må virksomhedsplanen også danne udgangspunktet og grundlaget for den studerendes mål og dets realisering til praktisk pædagogisk arbejde.

Målgruppe

Praktikstedets målgruppe er børn og unge fra det danske mindretal. Forudsætning for at kunne blive optaget på institutionen er, at man besøger en af mindretallets skoler. Det væsentligste element i et pædagogisk øjemed er dermed kultur og sprogformidlingen. Dog agerer huset ikke udelukkende ud fra dette determinerede syn på dannelse, men tager eksplicit i deres målformulering udgangspunkt i et holistisk dannelsesideal.

Institutionen hører primært hjemme under normalt området, og de fleste bruger kan også karakteriseres indenfor dette spektrum. Dog er der også indenfor mindretallet sket en tendens til, at integrere og inkludere social, intellektuelt og emotionelt svage brugere i vores system. Dette skal også ses i lyset af, at der indenfor det danske mindretalsrække ikke findes social- og specialinstitutioner der tager sig af denne gruppe børn og unge. Så de børn/unge der ikke kan integreres indenfor normalområdet er henvist til det tyske system

Denne nye socialpædagogiske opgave er spændende og udfordrende, dog må man i lyset af manglende ressourcetildeling, frygte at det ene og alene sker ud fra

nogle økonomiske overvejelser. Institutionen tager imod denne udfordring og har opbygget et fungerende netværk til eksterne institutionerne, der er med til at garantere at en optimal dannelses- og socialiseringsproces kan etableres.

For at kunne socialisere og danne målgruppen til at blive en aktiv del af samfund, tager vi udgangspunkt i det enkelte individs behov og forudsætninger. Vi er bevidste om, at det må ske ud fra en holistisk indfaldsvinkel der tager udgangspunktet i mennesket som helhed, hvor vi må være med til at fremme de udviklingspotentialer den enkelte ligger inde med. Derfor ser vi det som nødvendigt, at fokus bliver lagt på både den fysiske, sociale, emotionelle og intellektuelle udvikling. Gennem forskellige aktiviteter, tiltag, arrangementer, fysiske rammer og vores pædagogiske målsætning er vi med til at garantere, at en optimal dannelses- og socialiseringsproces bliver etableret. Dannelsesidealet bliver således at skabe de rammer der er med til at tilgodese individets og gruppens behov, for at være med til at skabe livskvalitet i den unges tilværelse, samt at skabe rammen for at en identitetsfremmende udvikling kan finde sted.

Personale

På institutionen er der ansat 15 pædagogiske medarbejdere, deriblandt 4 pædagoger med en dansk seminaruddannelse, 3 med en tysk pædagoguddannelse, samt 8 pædagogmedhjælpere. Huset ledelse består af lederen og souschefen, som samtidig er afdelingsledere for fritidshjemsafdelingen (lederen) og klubafdeling (souschefen).

Institutionen er principielt organiseret efter det organiske princip, dvs. at man samarbejder i et team, hvor også alle afgørelser bliver truffet i fællesskab, hvor man har personer, der er ansvarlige for forskellige arbejdsområder. Således er personalemøderne et vigtigt gremium, hvor der bliver truffet beslutninger omkring husets økonomi, institutionens pædagogiske grundlag og brugers trivsel.

Dog er der et hierarki mellem ledelsen og afdelingerne, også ud fra nogle juridiske og organisatoriske motiver. Det betyder i praksis, at den enkelte pædagogiske medarbejder har fået tildelt bestemte arbejds- og ansvarsområder. For at kunne garantere det enkelte barns/unges trivsel på institutionen, får hver bruger tildelt en basispædagog. Denne basispædagog er både kontaktpersoner for forældrene, samt den person der holder trådene omkring udviklingen af det enkelte individ. Basispædagogen foretager løbende iagttagelser af brugerne, iværksætter de fornødne handlinger og kontakter forældre når dette agtes at være nødvendigt.

Den praktikansvarlige Michael Wolhardt
Praktikvejlederen Guido Petersen

Samfunds- og menneskesyn

Vores pædagogiske ståsted tager sit afsæt i det samfunds- og menneskesyn, der danner rammen for vores overordnede overvejelser. Den dialektiske idealistiske opfattelse, er således det teoretiske grundlag for vores antagelser. For os er det psyken, altså sjælen og bevidstheden der er styrende for udviklingen, samtidig med, at dette sker i en gensidig vekselvirkende proces mellem mennesket og dets miljø således, at begge

påvirker og påvirkes – begge forandrer og forandres derved selv. Vi opfatter derfor menneskets udvikling, som en proces der sker via en vekselvirkning mellem det indre og det ydre. Ændringerne i mennesket kan således ske ved at ændre på de ideer der påvirker det. Vi er derfor også af den overbevisning, at det er mennesket selv der kan ændre samfundet og dets strukturer. Vi kan som institution være med til at udvikle individer, der, med udgangspunkt i en etisk og humanistisk bevidsthed, kender til de sociale relationernes betydning. Således er vore filosofiske mål og bud, at samfundet burde udvikle sig fra menneskelige mennesker til en menneskelig menneskehed.

Pædagogiske overvejelser

Den teoretiske pædagogiske indfaldsvinkel er derfor reformpædagogikken.

Udgangspunktet for os ligger i barnet/den unge selv, i dets naturlige vækst, interesser og behov. Vores fælles grundlag er respekten for og tilliden til mennesket; opfattelsen af barndommens betydning og egenart.

Barnet er en hel person, dvs. at man ikke kun skal udvikle det intellektuelle, men også følelser, motorik, kreativitet og det sociale.

Udgangspunkt for vores pædagogiske overvejelser er, at børnene/de unge er en del af fællesskabet og skal samtidig forberedes til at blive en aktiv del af vores postmoderne samfund. Vi er bevidste om, at vi har en central rolle i børnenes/de unges opdragelse og skal i samarbejde med skolen og forældrene være med til at fremme brugerne, så de bliver i stand til at indgå i de kontekster der danner rammen for deres færden.

Således er det vores mål, at opdrage og socialisere vores brugere til frie uafhængige mennesker, der bliver sig deres ansvar bevidst. Det pædagogiske paradoks består efter vores opfattelse i, at vi vil opdrage børn og unge til ikke at lade sig påvirke af ydre faktorer men i en pædagogisk praksis netop må påvirke dem udefra. Den udvikling der skal føre til selvstændighed kan kun ske igennem afhængighed og er en modsætning i sig selv, som vi mener kun kan løses ved selv at være kritisk og reflekterende over de pædagogiske gerninger man udfører, samtidig med at denne refleksivitet og skeptisk stillingtagen, må blive en del af barnets/den unges personlighed. Eller sagt med andre ord en indre frihed opnås kun gennem en ydre tvang, den der udøver denne ydre tvang må derfor være sig sit ansvar bevidst og agere ud fra nogle etiske principper der tilgodeser at dette vores fælles mål kan realiseres. Så vores pædagogiske tilgang kan betegnes som humanistisk, hvor begreber som selvværd, ansvar, frihed, respekt og tolerance er nøglebegreber.

Etik og værdier i modernitetens tegn

Institutionen er meget bevidst om den accelererende udvikling, der kendetegner dagens samfund. Spørgsmålet for os er, om vi stadigvæk befinder os i den moderne tidsepoke eller om der ikke allerede har fundet et paradigmeskifte sted til et postmodenesamfund.

Vi mener, at kunne konstatere, at vi ikke længere er styret af tradition, men alligevel findes der strukturer i samfundet, som vi påvirkes af. Det vil sige, at de normer og værdier, der var gældende i det præ-moderne, ikke eksisterer mere i det omfang og den betydning det har haft for vores generation. I det moderniteten sættes der

spørgsmål ved det traditionelle og den måde man har sameksisteret på. Selvrefleksiviteten har afløst mange af de værdier, der var med til at præge det moderne samfund. Derfor må det være en af vores fornemste opgaver, at danne vores brugere, så de bliver i stand til at indgå i sociale relationer, hvor det, at acceptere forskelligheder, respektere den andens personlighed bliver alfa og omega og hvor man samtidig bliver i stand til at udøve den empati der er påkrævet. Således bliver etikken den altafgørende faktor i menneskernes handle- og tænkemåde, som skal ske ud fra en moralsk vurdering der tager sit afsæt i det humanistisk princip. Dette er modsat det postmodernisterne hævder, nemlig en neoliberal holdning, at hver er sin egens lykkes smed. Individualismen er et af samfundsudviklingens kendetegn. Dette er til dels også en nødvendighed, hvis man skal kunne danne en identitet og personlighed, hvor ens egen livsstilsvalg og samfundets mangfoldighed skal udnyttes optimalt. Skal man blive i stand til at navigere i videnssamfundets mangfoldighed, er det en forudsætning, at tage udgangspunkt i ens egen personlighed og tilrettelægge fremtiden ud fra individuelle behov og interesser. Dog må denne individualiseringsproces ikke føre til egoisme hos den enkelte. Derfor er det ikke kun de faglige kompetencer, den enkelte burde udvikle, men lige så meget de sociale, personlige og forandringskompetencerne. Dermed menes, at man burde være i stand til at udvikle fleksibilitet, omstillingsparathed og dermed kreativitet, så individerne bliver rustet til at kunne indgå i de lokale og globale kontekster, som de uvilkårligt vil blive en del af.

Iagttagelser

Et vigtigt arbejdsredskab er iagttagelser, som foretages løbende, for konstant at vide, hvor det enkelte barn/den unge udviklingsmæssigt befinder sig og for at kunne gribe støttende ind. Forældrekontakt og handleplaner er en naturlig del af vores pædagogiske arbejde og vi ser os som børnenes/de unges advokat, som hjælper familierne rådgivende og visiterende til det netværk, vi i årenes løb har opbygget.

Det centrale for os er, at tage udgangspunkt i det enkelte individ, og prøve at belyse den kontekst den enkelte indgår i. Da vi vil være med til at fremme den enkelte, må vi netop tage udgangspunkt i individuelle stærke og svage sider, men være bevidste om, at selvbevidsthed, selvagtelse og selvbestemmelse er nøglebegreber, hvis man vil være med til at udvikle den enkelte i en positiv retning. Samfundets krav har ført til at det enkelte individ står i fokus. Skal han/hun lære at indfri disse krav, er vi nød til at arbejde med en socialisering, opdragelse og dannelse der baserer på dens enkeltes kvalifikationer og kompetencer, dog uden at dette fører til egoisme hos den enkelte.

Den studerende vil derfor jævnligt blive bedt om, at foretage iagttagelser over bestemte brugere og udarbejde forslag til handleplaner. Samtidig vil der i vejledningstimerne blive gennemgået hovedtrækkene af de væsentligste udviklingspsykologiske teorier, for ud fra dem at kunne beskrive det enkelte individ og se sammenhæng mellem teoriens grundlag og den pædagogiske realitet.

Identitetsdannelse

Som mindretalsinstitution har vi en særlig opgave i henhold til den sproglige og kulturelle udvikling af børnene/de unge. Vi er både kulturbærere og kulturformidlere. Derfor må vores bestræbelser gå ud på, at vi eksplicit skaber forudsætninger og muligheder, der er med til at skabe et miljø, hvor dansk sprog og kultur bliver en naturlig del af brugernes og forældrenes hverdag.

Desuden må vi være bevidste om, at vores brugere ikke kun skal lære at indgå i minoritetens kontekster, men også i majoritetens, samtidig med at globaliseringen medfører, at vi også må ruste dem til, at blive en del af de verdensomspændende bånd vi er omgivet af.

I denne triade er det svært for unge mennesker, at finde deres identitet og ståsted. Derfor må vi lære individerne at håndtere denne konflikt på en konstruktiv måde, så det kan give dem assimilerende aspekter af deres muligheder.

Vi som personale er identifikationsmodeller og det burde også den studerende være klar over. Det er ikke unaturligt, at spørgsmål omkring ens eget valg af identitet dukker op og som man må have en eksplicit mening om. Så det centrale som kommende studerende på vores institution må være, hvordan og hvorledes man kan bidrage til, at vi som mindretalsinstitution kan udføre dette vigtige aspekt af vores arbejde.

Konflikter

Et central emne i vores praktisk pædagogisk arbejde er håndteringen af de konflikter, der opstår blandt brugerne. Konflikter er en del af vores liv og noget vi som pædagogiske personale må have en eksplicit mening om,

hvis vi skal være med til at socialisere individer, der skal lære at kunne begå sig i vores komplekse samfund.

Vi er overbeviste om, at hvis vi lærer børn/de unge at håndtere konflikter på en god og hensigtsmæssig måde, kan det skabe en læringsproces, der kan knytte os tættere til de mennesker, som vi omgås med i vores hverdag.

Dette giver dem nogle erfaringer, der kan udvikle deres personlighed og frigive en masse energi, da konflikter så ikke bliver til et irritationsmoment.

For et er helt sikkert, konflikter vil altid finde sted og kan ikke undgås og de hører med til socialiseringsprocessen, netop fordi mennesker er forskellige, med deres helt egen personlighed og identitet. Dog skal vi lære at acceptere vores forskelligheder og meninger på en sådan måde, at vi kan bearbejde disse uoverensstemmelser på en konstruktiv måde.

Derfor skal vi ikke altid løse en konflikt. Vi må forsøge på, at acceptere og respektere hinandens værdier. Det er ikke altid let, men evnen til at indleve sig i et andet menneske kan hjælpe til at forstå hinanden.

Udgangspunkt for vores praktisk pædagogiske tilgang er mediationsmetoden, hvor vi efter nogle bestemte metoder og mønstre prøver på at arbejde målrettet med emnet.

Den studerende vil efter at have fået forklaret mediationsmetoden nærmere, få mulighed for, at overvære hvordan medarbejderne i praksis gør brug af modellen. Hensigten og målet er, at den studerende selv skal blive i stand til at anvende tilgangen og bruge den i praktisk pædagogisk henseende. I vejledningstimerne vil konfliktløsning og kommunikationsaspektet være et tilbagevendende emne, som også vil blive behandlet ud fra nogle teoretiske grundantagelser.

Læring, refleksion, dokumentation

Da der også i en institution som vores foregår læring og da man indenfor daginstitutionsområdet er ved at etablere lære/læseplaner, er det for os naturligt, at inddrage det i vores pædagogiske overvejelser.

Udgangspunktet for den læring vi er med til at formidle, er den situerede læring. Læring er for os en proces, der foregår i samspil med andre mennesker i et praksisfællesskab og ikke den traditionelle opfattelse af læring, som en individuel, intellektuel proces, der bygger på undervisning. En central pointe består for os i, at læring er knyttet tæt til situationen, at læringen er situeret. Derfor har det afgørende betydning, hvordan arbejdet organiseres og ikke mindst hvilke relationer der etableres mellem de deltagende aktører.

Dermed bliver deltagelse af den studerende i forskellige pædagogiske situationer og kontekster en af de elementære færdigheder han/hun skal tilegne sig.

Systematisk erfaringsopsamling og refleksion hører med til den daglige praktisk pædagogiske virke, for at kunne dokumentere og udvikle den pædagogiske profession.

Den studerendes praktik

Forbesøg

Ved det obligatoriske forbesøg skal den studerende afsætte 2 – 3 timer til formålet. Det er praktikvejlederen der skal kontaktes og som vil stå for introduktionen.

Der vil blive startet med en præstation af institutionens fysiske rammer og muligheder, samtidig med, at der vil finde en præsentation af de enkelte medarbejder sted.

Derefter vil der blive orienteret om husets pædagogik og

struktur, så den studerende får en fornemmelse af, hvordan en hverdag ser ud på vores institution. Vi vil ud fra den enkelte studerendes personlighed og faglighed finde egnede arbejdsområder, samtidig med at der vil blive fastlagt et mødeskema for praktikperioden. Der vil blive aftalt feriedage og nævnt datoer for større weekendarrangementer den studerende kan/skal deltage i. Vi lægger vægt på, at vi i så stor udstrækning som muligt tilpasser mødeskemaet den enkelte studerendes personlige forhold.

Vi forventer af den studerende, at vi bliver orienteret om gennemgået undervisningsstof og om indholdet af tidligere praktikperioder samt de opgaver, der er udarbejdet i den forbindelse. Derudover er det rart at få et indtryk af den studerendes ressourcer i henhold til aktiviteter og tiltag.

Afsluttende vil vi i fællesskab udfylde de til praktikperioden hørende papirer.

Vi forventer, at den studerende helst inden praktikbesøget, dog senest ved praktikstarten har læst og beskæftiget sig med institutionens virksomhedsplan og uddannelsesplan, samt kender til indholdet af husets hjemmeside.

Introduktionsperioden

Et så stort hus som vores kan i starten godt virke uoverskueligt og forvirrende. Der er masser af børn, unge, forældre og personale som man skal lære at kende, samtidig med at arbejdet foregår ud fra nogle helt specifikke overvejelser. Det ene er at få forklaret husets struktur og målsætning, noget andet er at opleve det i praksis. Dagligdagen på institution, ugens tilbagevendende aktiviteter og husets muligheder og

begrænsninger kan man først virkelig danne sig et fyldestgørende indtryk af, når man selv er en del af det. Derudover danner årtiderne og de dertilhørende højtider også udgangspunktet for mange af vores aktiviteter og arrangementer og dermed også grundlaget for den studerendes muligheder af tiltag.

Denne usikkerhed har vi taget højde for, så man i de første dage og uger får en medarbejder man følger og som man kan henvende sig til når der opstår utrygge situationer. Dette behøver ikke nødvendigvis at være praktikvejlederen. Vi er overbevist om, at indslusningsfasen er et vigtigt led og er med til at man kan føle sig tryk i ens arbejde.

Samtidig vil der ret hurtigt finde en vejledningstime sted, for at gennemgå husets struktur og pædagogik, nu også ud fra de praktisk pædagogiske erfaringer man i den korte tid har samlet. Vigtigt for den studerende er det hele tiden at være undrende, være spørgende og reflekterende over det arbejde der bliver udført. Alle medarbejdere er indstillet på og villige til at besvare spørgsmål og forklare sammenhæng mellem vores intentioner og deres praktiske realisering. Vigtigt i denne fase er, at danne sig et indtryk af de enkelte brugere og deres baggrund. Samtidig må man dog erkende, at man i løbet af praktikperioden ikke har muligheden for at lære alle børns og unges sociale og kulturelle baggrund at kende, på grund af husets størrelse.

Det at være studerende og pædagogisk medarbejder

Institutionen er bevidst om den rolle den studerende indtager når han/hun på den ene side skal være pædagogisk medarbejder og på den anden side skal løse de opgaver, der er forbundet med at være studerende.

Den ambivalens der opstår prøver vi at tage højde for, så den studerende lærer at magte denne og bliver i stand til at se de assimilerende aspekter, som kan have betydning for den enkeltes faglige udvikling. Alle medarbejder har dette i deres bagehoved og er både villige og parate til at yde den indsats som skal til, for at den studerende kan se det berigende i at færdes i disse to arbejdsmiljøer.

Derudover får den studerende al den tid han/hun har brug for. For os er det vigtigt, at man som studerende kan sætte sig ind i tingene og kan forberede og udarbejde det der er nødvendigt. Derudover er der sørget for, at den studerende får den hjælp som han/hun har brug for, så dette ikke føles som en ensom proces, man alene skal klare og er ansvarlig for. Vi forstår os som et team, der skal løse de problemstillinger vi bliver udsat for i fællesskab, det gælder også for den studerende og de opgaver han/hun bliver konfronteret med i løbet af praktikperioden. Således er alle indstillet på at være behjælpelige, så praktikforløbet bliver en positiv proces, hvor den enkelte studerendes udbytte er det centrale.

Vejledningstimer

Formålet

Formålet med vejledningen er som det er beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsen § 7 stk. 1: ***”at den studerende individuelt og i samarbejde med andre deltager i forskellige former for pædagogisk arbejde og gennem indsamling, bearbejdning og anvendelse af viden og erfaring tilegner sig forudsætninger for kvalificeret løsning af pædagogiske opgaver.”***

Det vil med andre ord sige, at tilegne sig viden, også den tavse viden det pædagogiske personale sidder inde med, for derigennem selv at kunne reflektere og vurdere andre

og ens egne handlinger, for i sidste ende at kunne omsætte egne fremgangsmåder, der er baseret på kvalificeret pædagogik.

Læringsaspektet

Lære at lære eller ansvar for egen læring bliver dermed alfa og omega, set ud fra et uddannelsesmæssigt syn. Det er også denne holdning vi forventer af de enkelte studerende. De har selv et ansvar for at få så stort et udbytte af praktikforløbet som muligt. Dette gælder naturligvis og i særlig grad for vejledningstimerne. Der er afsat 2 ugentlige timer til vejledning, som hovedsagelig vil finde sted med praktikvejlederen, men også andre medarbejdere vil blive inddraget i proceduren.

Tidslinje

Der vil i den første vejledningstime blive udarbejdet en tidslinje, hvor vigtige aftaler, bl.a. vejledningstimerne, praktikindkald, institutionens større arrangementer, feriedage, midtvejsevalueringen og afleveringen af målformuleringer og opgaver vil blive noteret og fastholdt. Derudover vil den studerendes mål, delmål og processer blive indtegnet i parallelle tidslinjer for at kunne danne sig et fuldt overblik over praktikforløbet.

Vejledningstimens dagsorden

Til de enkelte vejledningstimer skal der udarbejdes en dagsorden, som den studerende har ansvaret for. I praksis vil det forholde sig sådan, at man aftaler dagsordenens indhold fra møde til møde. Det er også den studerende der skal skrive mødereferater fra vejledningstimerne, som skal godkendes på det efterfølgende møde. Der vil i arbejdstidsplanlægningen tages højde for disse tiltag, så

den studerende har den fornødne tid og ressourcer til at overkomme dette arbejde.

Målformulering

I de første vejledningstimer vil et centralt emne være den studerendes målformulering. Det endelige ansvar ligger her helt klart hos den studerende, dog vil vi understøtte og vejlede den studerende i så stort et omfang, som det er nødvendigt og krævet. Læringsmålerne udarbejdes med udgangspunkt i praktiskstedsbeskrivelsen jvf. afsnittet læringsmålet i denne uddannelsesplan. Læringsmålene skal godkendes både af os praktikinstitutionen og uddannelsesinstitutionen senest tre uger efter praktikperiodens begyndelse.

Iagttagelser

Som allerede før nævnt under punktet ”iagttagelser”, vil dette være et tilbagevendende emne i vejledningstimerne. Den studerende vil jævnligt blive bedt om at foretage iagttagelser over bestemte brugere og udarbejde forslag til handleplaner. Disse iagttagelsesopgaver vil blive noteret i tidslinjen, så der er klarhed over hvornår de enkelte iagttagelser skal være afsluttet. Samtidig vil der i vejledningstimer blive gennemgået hovedtrækkene af de væsentligste udviklingspsykologiske teorier, for ud fra dem at kun beskrive det enkelte individet og se sammenhængen mellem teoriens grundlag og den pædagogiske realitet.

For at kunne udarbejde iagttagelserne og for, at kunne danne sig et indtryk af det enkelte barn, er det vigtigt at indhente sig så meget baggrundsviden som muligt. Her vil barnets basispædagog være behjælpeligt i det omfang det er nødvendigt, samtidig med, at man kan danne sig et

indtryk af de handlinger, der allerede er iværksat. Da vi er klar over, at dette er et tidskrævende arbejde, bliver den forberedelsestid, der er nødvendigt, stillet til rådighed.

Den studerendes pædagogiske kontekst

Et fast punkt på dagsordenen vil altid være ”siden sidst”. Hvor vi med udgangspunkt i den studerendes praktisk pædagogiske arbejde vil diskutere de pædagogiske problemstillinger, som man er blevet konfronteret med. Derfor ser vi det, at skrive dagbog, ikke kun som et krav seminariet stiller, men også som et redskab, der er nødvendigt for at kunne reflektere og analysere ens pædagogiske praksis. Vi vil ud fra ovennævnte analysere de pædagogiske problemstillinger, som man er blevet konfronteret med. Der vil derfor altid finde en analyse sted af de kontekster den studerende har bevæget sig i og hvilken rolle han/hun har indtaget.

Faglitteratur

Da det som antydtes før er teorien der danner grundlaget og udgangspunktet for vores pædagogiske arbejde og overvejelser, er faglitteraturen en uundværlig redskab. Med udgangspunkt i den studerendes viden, erfaringer og kompetencer vil man således henvise til relevant litteratur, gennemgå denne i vejledningstimerne og skabe relation til den praktiske pædagogiske realitet. Derudover prøver vi at analysere sammenhængen mellem vores overordnede intentioner og dets realisering, samtidig med, at vi prøver at belyse om der er en rød tråd imellem de enkelte kontekster, så man også i denne sammenhæng får et indtryk af faglitteraturen og teoriens betydning.

Udgangspunktet er den enkelte studerende og den læring der finder sted. Dette skal helst være en kontinuerlig proces, der er baseret på den studerendes evne til samvær og deltagelse, udarbejdelsen af iagttagelser, planlægge forløb, afprøve teorier, reflektere og evaluere praksis. Vejledningen finder som implicit antydnet ikke kun sted i vejledningstimerne, men også i det daglige virke. Derfor må den studerende være åben og spørgende overfor hele personalegruppen og inddrage dem i de problemstillinger han/hun møder.

Aktiviteter/Arrangementer

Vi forventer af den studerende, at hun/han selv gennemfører forskellige aktiviteter og arrangementer. Efter nogle uger vil den studerende blive bedt om at gennemføre og stå for egne valgte aktiviteter og arrangementer. Opgaverne de studerende skal gennemføre vil blive gennemgået i vejledningstimerne. Vigtigt i dette sammenhæng er, at man gør sig tanker om målet med tiltaget, altså hvad vil man, hvorfor gør man det, hvordan skal det omsættes og hvornår. Det vil med andre ord betyde, at mål, midler og metoder skal være afklaret forinden. Gennemførelsen er selvfølgelig det vigtigste led i processen, også her skal man gøre sig nogle tanker forinden, så aktiviteten kan blive en succes. Afsluttende skal man så evaluere projektet og finde ud af, hvad man evt. kan ændre, om man har kunnet leve op til sine intentioner osv. Da huset arbejdsområder er delt op efter medarbejdernes personlige og faglige kvalifikationer er det vigtigt, at man udover vejlederen kontakter den respektive ansat for optimalt at være forberedt og for, at få den størst mulige viden inden man søsætter aktiviteten.

Den efterfølgende feedback vil blive drøftet på et vejledningsmøde, hvor det vil være naturligt at indkalde de involverede medarbejdere til en uddybende evaluering af projektet.

Læringsmål

De krav der bliver stillet til den enkeltes studerendes faglighed og færdigheder, er selvfølgelig afhængig af hvilket praktikforløb den enkelte befinder sig i. Således er der forskellige fokuspunkter man skal kunne leve op til for at få sin praktikperiode godkendt, afhængig af om man gennemfører øvelsespraktikken, 1., 2. eller 3. praktikperiode

De centrale kundskabs- og færdighedsområder som er fælles for alle tre praktikperioder er

- a. Praktikstedets pædagogiske og samfundsmæssige opgave og funktion, mål og pædagogisk praksis
- b. kulturelle og samfundsmæssige vilkårs betydning for pædagogisk praksis
- c. praktikstedets målgruppe(r) og dennes (disses) behov, livskvalitet, udvikling og læring
- d. etik, værdier og menneskesyn
- e. deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion med henblik på dokumentation og udvikling af pædagogisk praksis

Disse punkter er nærmere beskrevet i de første kapitler af denne uddannelsesplan, samtidig med at de er perspektiveret til institutionens pædagogisk kontekst og den deraf afledte kausalitet mellem intentionerne og dens praktisk pædagogiske udmøntning.

1. praktikperiode. (før øvelsespraktik)

Da det er den første praktikperiode man befinder sig i,

bliver der i særlig grad lagt vægt på en optimal introduktionsfase.

Målet for 1. praktikperiode er , at den studerende kan

- a. indgå i praktikstedets pædagogiske praksis
- b. indgå i og udvikle betydende relationer og støtte andres evner til etablering af relationer
- c. deltage i planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogiske processer
- d. opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis
- e. begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen praksis
- f. demonstrere personlig indsigt om egne relationsmæssige forudsætninger og sociale færdigheder

Man vil hovedsageligt arbejde med at få styr på målet i det pædagogiske arbejde, her eksplicit dagsinstitutionernes opgaver og formål. Vigtigheden af at sætte sig mål med udgangspunkt i samfundsbetingelserne og de grundlæggende psykologiske antagelser, er der dermed sat fokus på. Iagttagelser, som et vigtigt redskab i det pædagogiske arbejde vil således blive introduceret, samtidig med at man afprøver disse i praksis. Målet er, at man lærer at beskrive børnene og de kontekster de er en del af. Samtidig skal der kunne finde en beskrivelse sted af de aktiviteter og tiltag der finder sted og at der kan påpeges de eksisterende sammenhæng der er mellem teorien og praksis.

Udover de generelle centrale kundskabs- og færdighedsområde er der i denne praktikperiode lagt fokus på den pædagogiske relation. Derfor bliver følgende temaer af essentiel betydning for praktikperioden

- a. samspil og relationer mellem deltagerne i den pædagogiske proces
- b. samspilsprocessers betydning for den enkeltes livskvalitet og udvikling, herunder egen indflydelse på og betydning for relationen
- c. kommunikation, samspil og konflikter i relationer
- d. magt, etik i relation

Tilegnelsen af disse kundskaber og færdigheder vil ske gennem involvering i den praktisk pædagogisk realitet, gennem gennemgang af forskellige teoretiske indfaldsvinkler, læsning af relevant litteratur, samt påvisninger af den relation der er mellem teori og praksis. Derudover er de fleste emner beskrevet enten i denne uddannelsesplan eller institutionens virksomhedsplan eller lære/læseplan som kan findes på institutionens hjemmeside www.sortevej.de

2. praktikperiode (før 1. lønnet praktik)

Målet for 2. praktikperiode er, at den studerende kan

- a. indgå i og bidrage til tilrettelæggelsen og organisering af det daglige pædagogiske arbejde
- b. deltage i udviklings- og forandringsprocesser
- c. planlægge, gennemføre, dokumentere og evaluere pædagogiske processer
- d. dokumentere og formidle pædagogisk praksis og
- e. begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis

I denne praktikperiode bliver refleksiviteten et af de afgørende egenskaber man skal kunne tilegne sig. Man skal ud fra de mål og iagttagelser man har foretaget kunne beskrive og dokumentere handlingsforløbene, hvor

man nøje har reflekteret og begrundet de enkelte sammenhæng, for afsluttende at kunne evaluere og analysere dette. Således bliver dokumentation af ens faglighed et vigtigt led i processen også for at kunne foretage en adækvat evaluering. Samtidig må der kunne finde en udvikling sted omkring den teoretiske indsigt, så man bliver i stand til at kunne bruge faglige begrundelser og forklaringer.

Udover de generelle centrale kundskabs- og færdighedsområde er der i denne praktikperiode lagt fokus på den pædagogiske institution. Derfor bliver følgende temaer af essentiel betydning for praktikperioden

- a. pædagogisk praksis som samfundsmæssig institution og offentligt anliggende
- b. institutionelt omsorg, opdragelse og udvikling
- c. institutionaliseringens betydning for brugerne og udøvere af pædagogisk praksis i lyset af de kulturelle og samfundsmæssige vilkår
- d. praktikstedets organisation, kultur og ledelse
- e. internt og eksternt samarbejde
- f. magt og etik i den institutionelle ramme

Tilegnelsen af disse kundskaber og færdigheder vil ske gennem involvering i den praktisk pædagogisk realitet, gennem gennemgang af forskellige teoretiske indfaldsvinkler, læsning af relevant litteratur, samt påvisninger af den relation der er mellem teori og praksis. Derudover er de fleste emner beskrevet enten i denne uddannelsesplan eller institutionens virksomhedsplan eller lære/læseplan som kan findes på institutionens hjemmeside www.sortevej.de

3. praktikperiode (før 2. lønnet praktik)

Målet for 3. praktikperiode er, at den studerende kan

- a. beherske den pædagogiske praksis og bidrage til udvikling og fornyelse af den pædagogiske profession
- b. yde en målrettet indsats i forhold til en valgt målgruppes behov
- c. redegør for, hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed generelt
- d. skabe viden gennem deltagelse, i analyse af og refleksion over praksis på baggrund af (videnskabs)teoretiske forudsætninger og metodiske færdigheder og
- e. redegør for egen professionsidentitet og forhold sig til professionens handlegrundlag og udvikling

I løbet af praktikperioderne burde der nu have fundet en udvikling sted, så man har lært ud fra at beskrive pædagogiske problemløsninger, nu er i stand til at problematisere, dvs. finde det væsentligste aspekter frem, set ud fra en faglig synsvinkel.

Det er vigtigt, at man er i stand til at kunne føre en kvalificeret pædagogisk diskussion med andre professionelle, hvor ens egne faglige argumenter bliver det centrale element. Samtidig må der nu kunne forventes, at den studerende bliver i stand til at kunne perspektivere, dvs. bidrage til at en udvikling omkring løsninger i den pædagogiske kontekst. Dette betyder implicit, at man bliver i stand til at kunne verificere egnede løsninger og falsificere de antagelser, der ikke er relevante i de enkelte pædagogiske situationer man vil undersøge og udarbejde handlingsforslag til.

Udover de generelle centrale kundskabs- og færdighedsområde er der i denne praktikperiode lagt fokus på den pædagogiske profession. Derfor bliver følgende temaer af essentiel betydning for praktikperioden

- a. professionens arbejdsområder og opgavefelt
- b. pædagogiske handleformer og pædagogiske metoder
- c. professionens vidensformer, faglige kernebegreber og terminologi, herunder det videnskabelige grundlag og videnskabelige metoder
- d. sammenhængen mellem den samfundsmæssige moderniseringsproces og professionens historiske og kulturelle udvikling
- e. professionsbevidsthed og –identitet
- f. den pædagogiske professions faglige bidrag til løsning af tværprofessionelle opgaver

Tilegnelsen af disse kundskaber og færdigheder vil ske gennem involvering i den praktisk pædagogisk realitet, gennem gennemgang af forskellige teoretiske indfaldsvinkler, læsning af relevant litteratur, samt påvisninger af den relation der er mellem teori og praksis. Derudover er de fleste emner beskrevet enten i denne uddannelsesplan eller institutionens virksomhedsplan eller lære/læseplan som kan findes på institutionens hjemmeside www.sortevej.de

Specialisering

Som før nævnt hører institutionen under normalområdet for børn og unge. Da det består af både en fritidshjems- og klubafdeling er der en indre differentiering i henhold til indhold og brugergrupper. Grundet også været en

bedre normering i fritidshjemsafdelingen er de pædagogiske opgaver mere omfattende i denne afdeling. Det kommer især til udtryk i de ressourcer man kan bruge på det enkelte individ i forhold til trivsel, udvikling og konkrete tiltag, samt det nødvendige forældresamarbejde. I denne afdeling er det muligt at tage udgangspunkt i alle medlemmers behov og derudfra at sætte fremmende foranstaltninger i gang.

I klubafdelingen som opererer ud fra mindre personaleressourcer er dette kun muligt i enkelt tilfælde og hvor det er påkrævet at sætte fremmende foranstaltninger i gang. Hvor det i fritidshjemsafdelingen er lagt fokus på både pasning og udvikling gennem udviklingsfremmende aktiviteter, er vægten i klubafdelingen lagt på meningsfulde fritidstilbud. At vi derudover, også i klubafdelingen prøver at agere ud fra en holistisk dannelsesideal er implicit underforstået, dog ikke et krav vi skal opfylde.

I begge afdelinger står gruppen som et væsentligt element for at kunne leve op til de pædagogiske krav og forventninger vi selv har sat os. I begge afdelinger er det nødvendigt at arbejde udfra en specifik viden og indsigt, for at kunne leve op til brugergruppens potentielle udviklingsvilkår. Således findes der personale på institutionen der har specialiseret sig til den ene eller den anden brugergruppe. Vi forslår den studerende at han/hun ligeledes træffe et valg i henhold til afdelinger, hvor hovedarbejdstiden vil være placeret. Til dels er der andre pædagogiske mål man tager udgangspunkt i, samt at man skal udvikle forskellige forståelser af brugernes perspektiver og handlemåder, der både ligger begrundet i aldersforskellen og den fysisk/psykiske udvikling. Dette har som konsekvens, betydning for de konkrete

didaktiske og metodiske tilgangen man vælger for at kunne realisere aktiviteterne og tilbudene.

Da vi både har børn fra socialt belastede familier og mellemklassebørn, er der en god spredning i husets klientel. Dog må man når man skal arbejde med det enkelte medlem tage udgangspunkt i børnenes og de unges livsbetingelser.

For at kunne leve op til kravet om en moderne pædagogiske institution, er refleksion, evalueringsprocesser og justering, en forudsætning. Vil vi leve op til det der tegner sig indenfor børne- og ungdomskulturen og kunne tilbyde aktiviteter og arrangementer der svarer, også i klubafdelingen, til nutidens ugens forventninger og interesser, er vi nød til at være opstillingsparat og fleksibel.

Derfor er det af evident betydning at brugerne bliver inddraget i dagligdagen i størst mulig omfang.

Medbestemmelse er således et redskab der bliver brugt for at kunne inddrage medlemmerne i husets beslutningsprocesser. Vil vi være med til at udvikle selvbestemmende individer er det en uundværlig tilgang.

Afsluttende bemærkninger

Vi håber, at du som studerende gennem uddannelsesplanen har fået et indtryk af, hvordan vi prøver at omsætte vores pædagogiske visioner til praktisk pædagogisk arbejde. Vi håber, at du har fået et overblik over huset struktur og de muligheder der byder sig for dig som studerende. Institutionen håber, at du gennem uddannelsesplanen har kunnet gøre dig et indtryk af, hvordan det er at være studerende hos os og hvilke forventninger vi har til dig.

Vi håber, at vi har vakt din interesse og vi ville glæde os, hvis du ville vælge os som praktikinstitution. Skulle du have yderligere spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Guido Petersen PD

Michael Wolhardt

Praktikvejleder

Praktikansvarlig